

INNOVASJON OG OMSORG

Samhandling, velferdsteknologi og næringsutvikling

Trondheim/Værnes, 4. November 2010

Ved utvalgsleder Kåre Hagen

A black silhouette of a person climbing a rope. The person is positioned on the left side of the frame, with their body angled upwards and to the right. Their right arm is extended upwards, gripping the rope, while their left arm is also extended upwards, further up the rope. The rope is a thick, dark line that runs diagonally from the bottom left towards the top right. A horizontal orange line is drawn across the middle of the image, intersecting the rope.

”Utrede muligheter og foreslå nye innovative grep og løsninger for å møte framtidens omsorgsutfordringer”

- Ny teknologi (her som ellers i økonomien)
- Ny arkitektur (i bolig og strøk)
- Omsorgens organisering (i stat og samfunn)
- Ny kunnskap for neste praksis
- Fra belastning til berikelse: Eksport?

Hvorfor Innovasjon og omsorg?

- Behovene om 15-20 år vil vokse så mye..
- innenfor så begrensede offentlige ressursrammer..
- at skal alle oppleve den trygghet og velferd vi vil ha..
- må økt verdiskapning i omsorgstjenestene..
- foregå ved at vi får mer av det vi ønsker ut av innsatsen
- Og da må vi tenke, handle og gjøre ting annerledes!

Hvordan innovasjon?

- Å se noe annet enn det andre ser når vi ser på det samme..
- Å se noe annet enn det vi vanligvis ser når vi ser..

Hvordan innovasjon?

- Å se noe annet enn det andre ser når vi ser på det samme..
- Å se noe annet enn det vi vanligvis ser når vi ser..

Hvordan innovasjon?

- Å se noe annet enn det andre ser når vi ser på det samme..
- Å se noe annet enn det vi vanligvis ser når vi ser..

KOGNITIV SVIKT

FALL

ENSOMHET

KOGNITIV SVIKT

Bedre mental og fysisk
helse reduserer
ulykkesrisiko

Samhandling med andre
forsinker utvikling av
sansetap

FALL

ENSOMHET

Reduseres frykten for fall
øker deltakelsen i
sosiale fellesskap

Teknologi finnes det mye av – hvordan bruke den klokt og konkret?

Feilmedisinering

Personlig hygiene

Selvtrening

KOGNITIV SVIKT

Lekedyr

Glemsomhet

Tidlig varsling

Bedre mental og fysisk helse reduserer ulykkesrisiko

Samhandling med andre forsinket utvikling av sansetap

Lysstyring

Visuell kommunikasjon

Sannsynlighet

Varsling

FALL

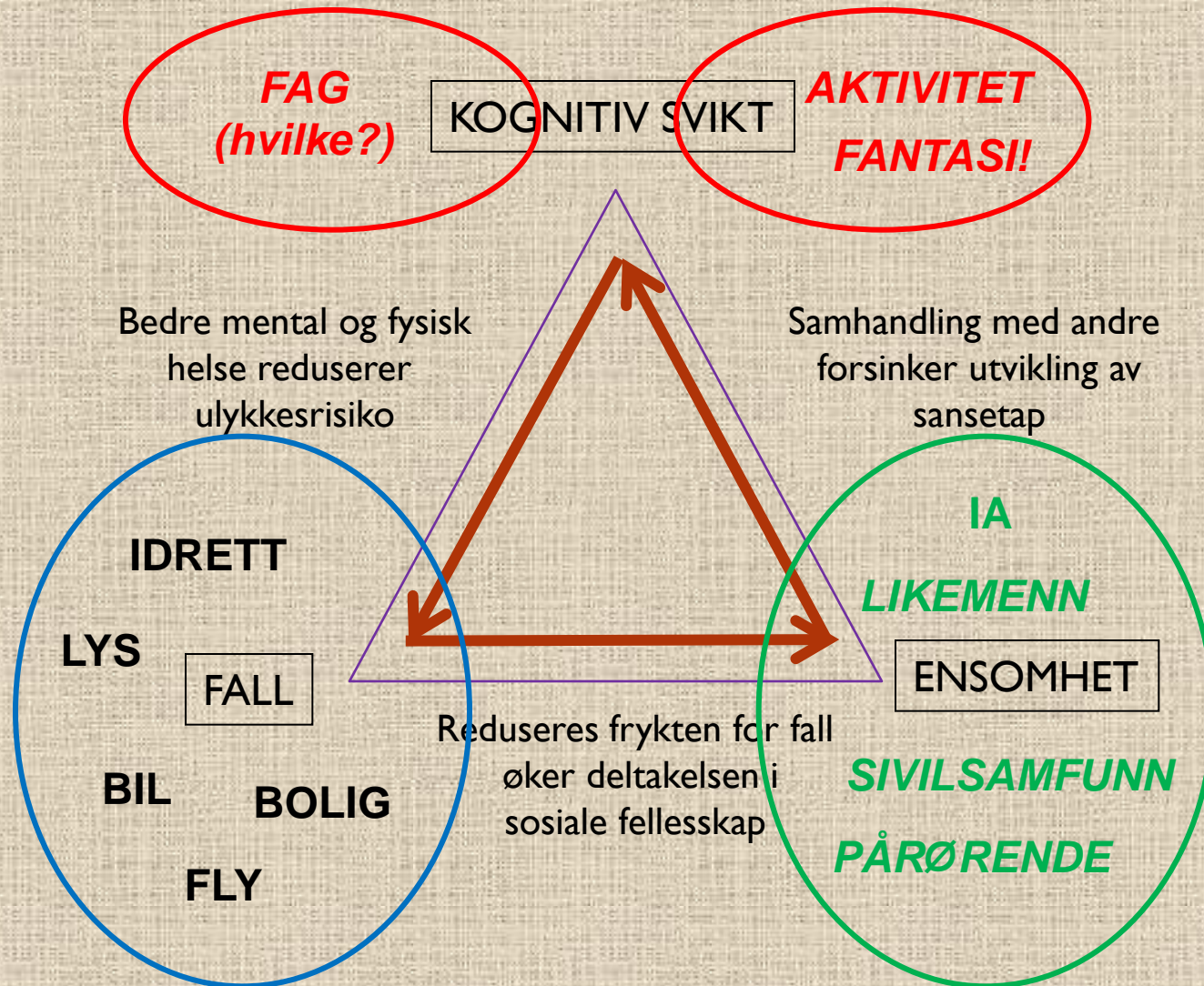
ENSOMHET

Konsekvens

Reduseres frykten for fall
øker deltakelsen i sosiale fellesskap

Sosiale medier

Innovasjon, teknologi og organisering

Fra dette kommer et budskap!

- **Sektoren må åpne seg mot samfunnet**
  - Oppdag ressursene: Mange flere kan tenkes å ha noe å bidra med?
  - Mobilisér ressursene: Og hvordan formulere en stående invitasjon?
- **Tjenesteorganisering inn mot behovene**
  - Det er ikke behovene som skal komme til tjenestene
  - For å øke selvhjulpenhet og tilstedeværelse i eget liv - i egen bolig
- **Teknologi, fysisk miljø og organisering sammen**
  - Teknologi for å støtte realisering av de verdier vi vil skape,
  - Gjennom en brukerinvolverende innovasjon

ORGANISERING

- **Fra** å flytte oppgaver ut av familie og nærmiljø
- **Til** å føre funksjonshemning tilbake til samfunnet
  - Hvordan kan teknologi binde sammen hjelpenettverk?
  - Hvordan bør bolig og nærmiljø utformes for å være gode?
  - Hvordan kan 'amatører' ledes og brukes av profesjonelle?
  - Hvordan fostre fram en kultur for eksperimentering?
  - Hvordan etablere en 'hovedavtale' mellom stat og sivilsamfunn?
- **For** å få større mobilisering av flere ressurser!

TEKNOLOGI

- **Fra** å rives med av teknologiens muligheter,
- **Til** hvilken jobb skal teknologi hjelpe oss til å utføre bedre!

- Slik at flere, med større funksjonsproblemer kan
  - bo godt hjemme lenger
  - kan bo tryggere hjemme
  - få flere og bedre tjenester hjemme
- Og at tjenesteyterne
  - kan få sikrere informasjon om hjelpebehov
  - Og øke sin egen arbeidsproduktivitet

BOLIG OG NÆRMILJØ

- **Fra** ensidig nybygging av institusjoner
- **Til** ombygging av eksisterende boligmasse
- Stimulere egetansvar: Metodikk for 'aldringskontroll' av boligen – er den klargjort for min neste livsfase?
- Og et økonomisk insitamentsystem til styrke dette..
- Tjenester (og teknologi) som integrert i fysisk struktur, som opphever skillet mellom institusjon og eget hjem

NY KUNNSKAP

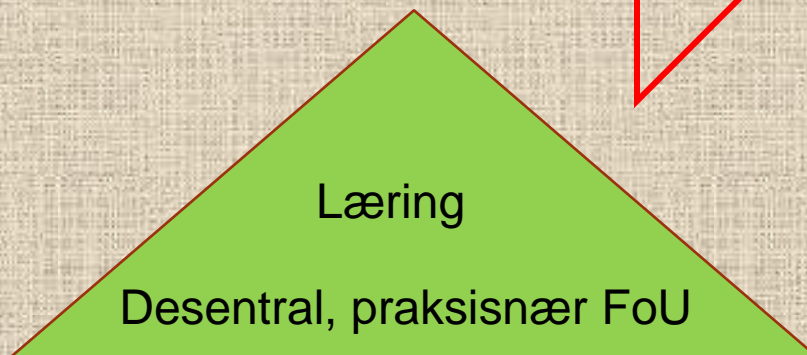
FoU-Andel
0,006

Foreldet   God nok   Beste   **Neste!**

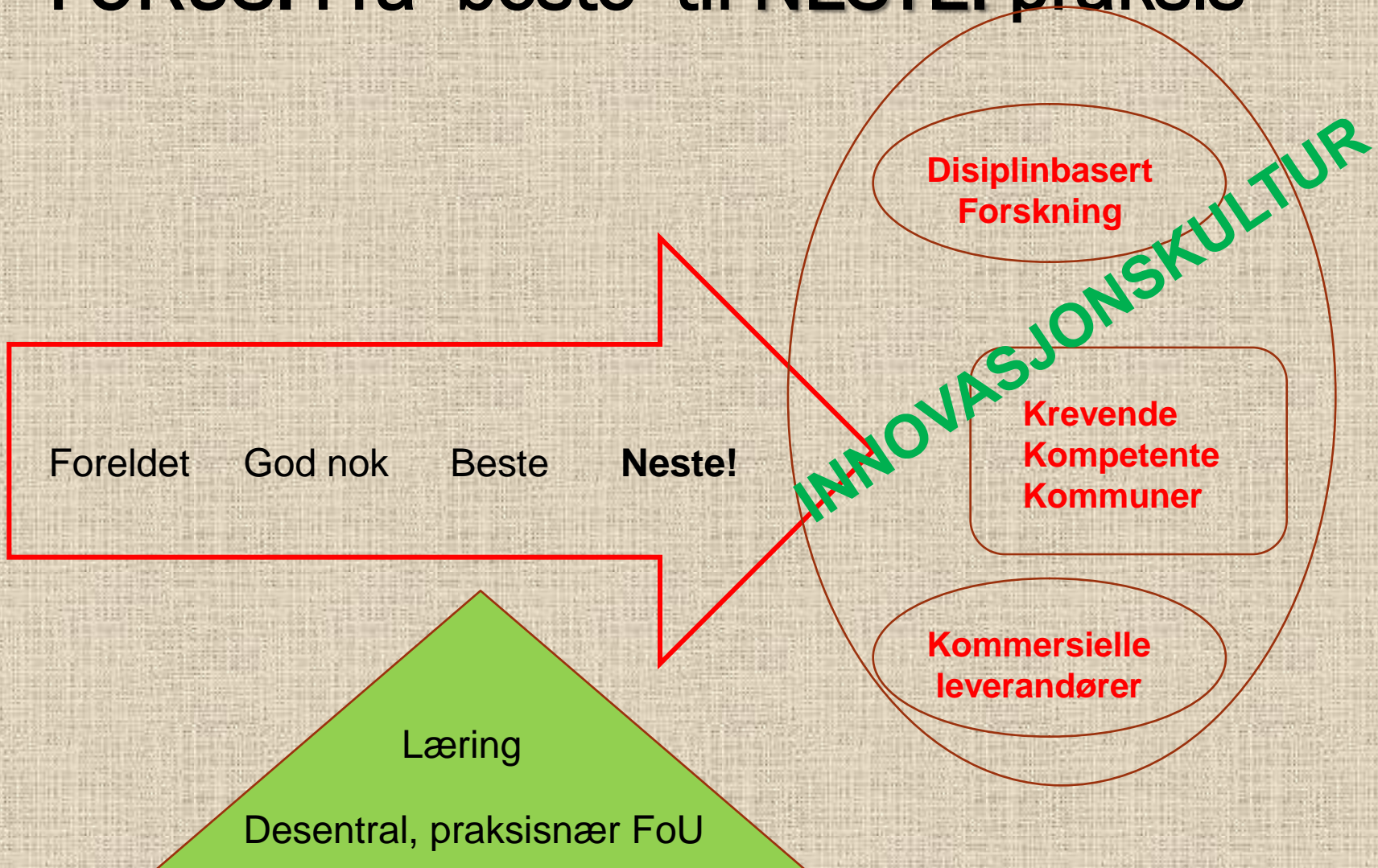
Omsetning..
NOK 75 000 000 000

FOKUS: Fra 'beste' til NESTE praksis

FOKUS: Fra 'beste' til NESTE! praksis

FOKUS: Fra 'beste' til NESTE! praksis

Et sentralt
Initiativ!

Foreldet   God nok   Beste   **Neste!**

Læring

Desentral, praksisnær FoU

Disiplinbasert
Forskning

Krevende
Kompetente
Kommuner

Kommersielle
leverandører

INNOVASJONSKULTUR

Eksport og næringsutvikling

- **Enestående gode forutsetninger**

- Pionerrolle – erfaring med de andre land skal inn i.
- Offentlig ansvar: Potensiell, krevende storkundemakt
- God (men fragmentert) kunnskapsbase på teknologi og bolig
- Universell velferdsmodell eksponerer innovasjon for gunstige rammebetingelser (rask generalisering, må funke for alle..)

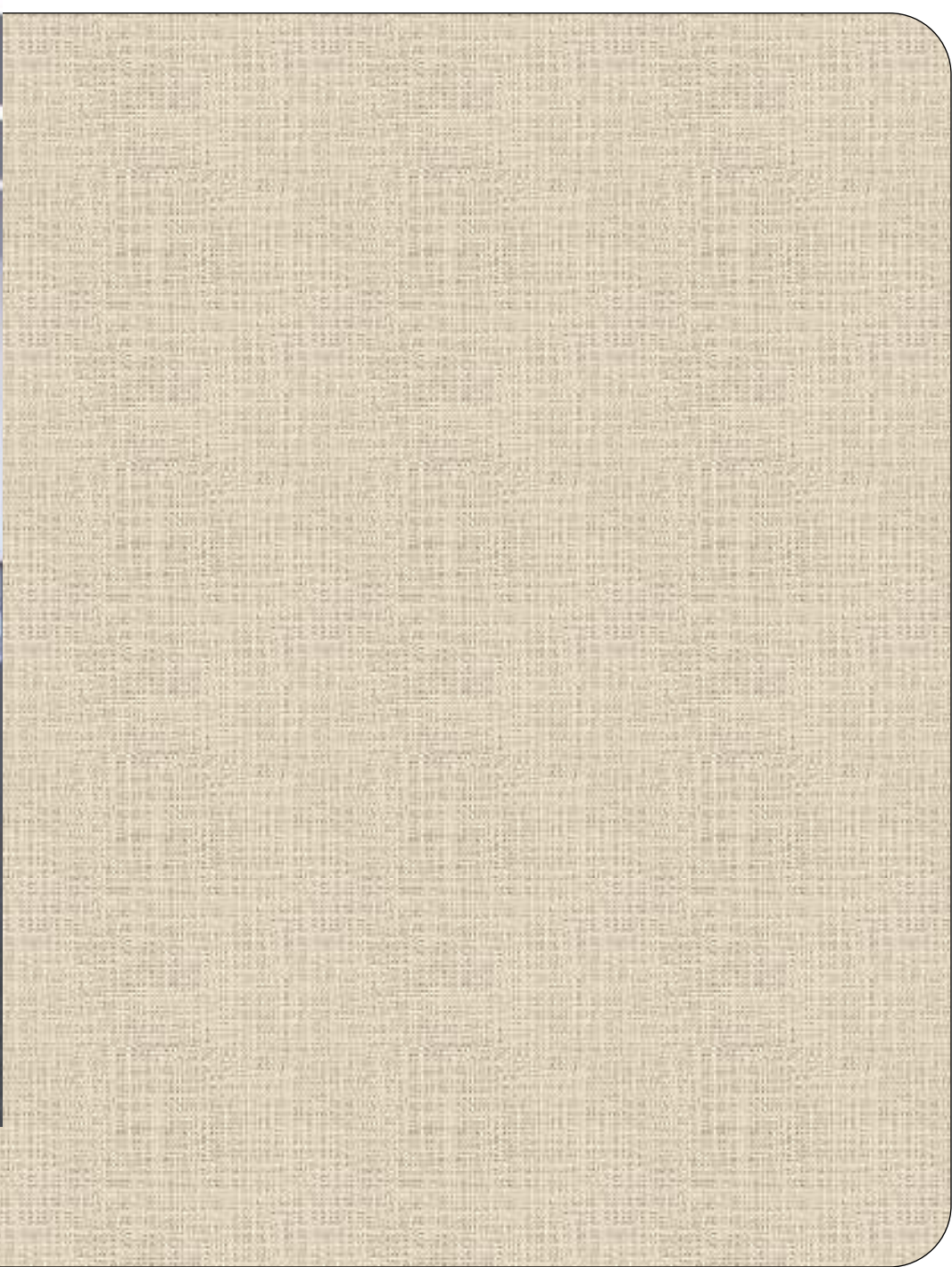
- **Men, svak kultur for**

- Forsøk i tilstrekkelig skala til å kunne generalisere
- Risikotaking i et politisert system
- Tenke muligheter løst fra levekårsproblemer til dagens eldre..

SKAP INNOVASJONSPRESS!

- Virker ikke denne over hele Norge?
  - Varsler den ikke helt til noen hjelper?
  - Åpner den ikke dører og låser?
  - Har den ikke GPS?
  - Sender den ikke om brukeren faller?
  - Slår den ikke på lys?
  - Varsler den ikke brann?
  - Er den ikke en klokke eller et smykke?
  - Osv. osv.osv.
-
- **NÅR TEKNOLOGIEN ER DER?**
  - **TIL EN BILLIG PENGE?**
  - **MED STOR VELFERDSEFFEKT?**

Innovasjon og Omsorg
NOU våren 2011
kare.hagen@bi.no
sb@hod.dep.no